

RE

D

J
I
D

D
ET

JO

ORDINIS IURIDICI
IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI
p. t. DECANVS
JOH. BALTHASAR
WERNHER, D.

POTENTISSIMI POLONIARVM
REGIS ET ELECTORIS SAXONIAE CONSILIARIVS
AVLICVS, IURIS ANTECESSOR, CVRIAE PROVIN-
CIALIS SENATVS ECCLESIASTICI, ET COLLEGIO-
RVM IURIDICORVM, QVAE VITEMBERGAE
SVNT, ASSESSOR.

LECTORI SALVTEM ET OFFICIA.

VITEMBERGAE,
LITERIS AVGVSTI KOBERSTEINII,

ORDINIS IURIDICI
IN
ACADEMIA VITENBERGENSI
P. E. DECANVS
IOH. BALTHASAR
WERNHER, D.

POTENTISSIMI POLOVARVM
RECS ET ELECTORIS SAXONIAE CONSILIARIVS
AVLICVS, IVRIS ANTECESSOR, CVRIAE PROVIN-
CIALIS SENATUS ECCLESIASTICVS ET COLLEGIO-
RVM IURIDICORVM, QVAE VITENBERGAE
SUNT, ASSESSOR.

LECTORI SAEPIEN ET OFFICIA

LITTERIS AVGVSTI KOEHRSTEINI

... ut dicant, Jurisdictionem hodie plane proferant
non posse, cujus opinionis lux hanc rationem red-
ducit quod olim personis, hodie vero patrio-
nis sit Jurisdictio. Atque istam esse omnium in-
tentionem hodie in patrimonio esse. Nam & li-
... & dicitur...

QVam longe alia facies hodiernæ Jurisdicti-
onis sit, quam apud Romanos olim,
omnes norunt, qui utriusque Reipubli-
cæ conditionem ac statum vel obiter sal-
tem inspexerunt. Neque enim Quirites aliam Ju-
risdictionem agnoscebant, quam quæ personis com-
peteret, Magistratus officio functis, quam nec per-
petuo & ad mortem usque retinebant, sed tempo-
rario, quod gererent, munere finito, Jurisdictione
etiam destituebantur. Caterum rei vel prædii Ju-
risdictionem inherere, & cum eo per emtionem si-
milemve titulum transferri, monstrum Romanis erat;
Ut hinc turpiter labi, & magnopere falli eos oport-
teat, qui ex indole status Romani Jurisdictionem
nostrorum temporum metiuntur; in eundem cum

iban):(2 illis

illis censum merito redigendi, qui vel ad modulum
status Paradisiaci Jus Naturæ assumant, vel ex po-
tremis in Codice libris Jus Publicum Germanorum
repetunt; ut improbari non possit Celeberrimi Ju-
reconfulti jocus, quo in ejusmodi farinae homines
ludit, quum uxoris Justinianæ faciem & rugas ex
Prooemio Institutionum pingeret, atque ad vivum,
ut ajunt, repræsentaret. Sed nec illi in leviori er-
rore versantur, qui ita crude philosophari solent,
ut dicant, Jurisdictionem hodie plane prorogari
non posse; cujus opinionis suæ hanc rationem red-
dunt, quod olim personalis, hodie vero patrimo-
nialis sit jurisdictio. Atqui falsum est, omnem Ju-
risdictionem hodie in patrimonio esse. Nam & il-
li, qui Præfecturis præsent, & qui in Civitatibus Ma-
gistratus officio funguntur, non de alia, quam ad-
ministrativa, Jurisdictione gloriari queunt, & in
plerisque Academiis, quod nemo neget, nonnisi
personalis, & ea finibus sat angusti temporis inclu-
sa Jurisdictio locum habet. Quo autem fine, quæ-
so, Exceptioni fori quotidie renunciatur, si Judicis
Incompetentis Jurisdictionem prorogare haud lice-
at? Nam illos omnes, qui hanc veluti cautelam
sugerunt, seque Principes Pragmaticorum ferunt,
stuporis arguere velle, stultum forte ac temerarium
foret. Contra ea nec illud, quod aliqui volunt,
admitti potest, omnem indistincte Jurisdictionem
non minus hodie, quam olim, prorogari posse;
quod qui contendunt, in eo præcipuum sententiæ
suæ præsidium collocant, quod prorogationes Ju-
risdi-

risdictionis Jure Romano concessa, nulla Lege ho-
dierna abrogata sint, nec is, qui patrimoniali Ju-
risdictione fruitur, de commodo sportularum sub-
tracto jure queri possit, quum nec incommodum
laboris molestiarumque sentiat; denique Magistra-
tus ægro animo ferre non debeat, si forte subditus
rixosus alii Judici potius, quam ipsi, negotium fa-
cessat. At enimvero ut patrimonialis Jurisdictionis
prorogatio peculiari Lege interdicator, absurdum
fuerit; quippe quæ nec Juri Romano, quod solam
personalem Jurisdictionem agnoscit, convenit; &
prorogationis impedimentum ex ipsa illius indole
ac natura fluit. Quod prædio inhæret, ejusque
pretium, ac vires patrimonii auget, hoc citra Do-
mini voluntatem atque consensum imminui, aut
interverti non posse, rationis est. Judicandi vero
arbitrium, an utilitas cum incommodo conjuncta
sit, aut sine hoc percipi queat, non penes tertium,
sed illum tantum, est, qui jure quæsito nititur. Sicuti
etiam hoc solum, quod subditus rixas & contentio-
nes alat, Magistratui fraudi esse, aut ejus Jurisdic-
tioni præjudicare non debet, si, molestiis insuper ha-
bitis, laborem ipse subire, causæque cognitionem
suscipere velit. Denique momenta adducta forte ad
persuadendum, ut Dominus Jurisdictionalis alienam
Jurisdictionem prorogari sinat, apta esse, non vero
tantum roboris habere queunt, ut Domino patientiæ
Legem & quandam necessitatem imponere valeant.
Quamobrem dubitandum haud est, eum, qui pa-
trimonialis Jurisdictioni subjectus est, coram alieno

judicio litigantem pœnalibus Mandatis revocari,
ac in ordinem redigi posse; adeo ut inferior etiam
& immediatus Judex, cujus tribunali forte negle-
cto superior statim aditus ac imploratus est, in cau-
sa, quod ajunt, intervenire, atque id, quod ipsius in-
tuitu patrimonialis jurisdictionis & primæ instan-
tiæ interest, urgere possit. Sed an voluntaria Juris-
dictio in alieno plane territorio exerceri possit, alio-
nis indaginis est, nec id puto ex *L. 2. ff. d. Jurisdic.*
ad quam omnes provocant, exculpi posse. Cum
enim ibi de territoriis, quæ diversos plane dominos
agnoscunt, sermo nequaquam sit, nihil inde præsidii
pro tuenda opinione vulgo recepta arcessere licet.
Sicuti etiam nondum omnino expeditum, & ad li-
quidum perductum est, quatenus contentiosa Juris-
dictio prorogari, & extra territorium jus dicentis
exerceri possit. Quæ res non ex quotidiano fori
usu, sed ex genuinis principiis & analogia Juris æ-
stimari debet. Qua ratione non apparet, quo-
modo actus ad illam Jurisdictionis speciem perti-
nentes in privatis ædibus, quod fieri subinde solet,
expediri queant, si extra territorium jus dicentis
constitutæ sint. Quamvis enim non ignorem eos-
dem vi conventionis inter partes litigantes susti-
neri; nescio tamen, an Privatorum pacta ea vir-
tute polleant, ut id, quod publici juris est, immuta-
re, & quandam velut prorogationem contentiosæ
Jurisdictionis extra terminos & fines suos inferre
possint. Sed plura de hoc argumento dicere vo-
lentem & alia, quæ me nunc Dresenæ, ubi hæc scri-
bo,

bo, circumstant, negotia impediunt, & ab instituto invitum revocant, & supervacaneo labori parcere jubet ipsa Inauguralis Dissertatio Nobilissimi Candidati JOHANNIS CHRISTIANI LUDERTI, Advocati Lubenens. cujus nunc vitæ curriculum, & ratio, quam in studiis excolendis, & eruditione comparanda in iit more a Majoribus tradito breviter recenseretur debet. Lucem primum adspexit GVBENAE in Lusatia inferiori Ao. MDCLXXXVII. honestissimis Parentibus natus; qui in filio, quem Musis destinaverant, recte educando omnem curam diligentiamque adhibuerunt. Prima Literarum elementa in Schola Patria didicit, fidelissima Institutione cum aliorum, tum speciatim B. M. MVSAEI magno cum fructu suo usus Postea in CHEMNIGENSI Schola uberioribus Doctrinis imbutus M. SCHVLZIO ac MVLLERO, illius post prioris discessum Rectori, constantissime adhæsit, nec ab illius Viri latere discessit; quum ipsi præ cæteris, cum quibus in Condiscipulatu vixerat, studium indefessum ac morum elegantiam probaret. Tum vero, ubi literis humanioribus animum ad altiora præparasset, se VIEMBERGAM contulit, & velut ad mercatum bonarum artium disciplinarumque profectus nihil omisit eorum, per quæ, tanquam gradus, ad juris Disciplinam eundum est. Quo consilio Celeberrimos Philosophiæ Doctores adiit, & ab illorum ore sedulo pependit, cum mature intelligeret, sine his præfidiis Rabulam quidem & Legulejum, nunquam

quam Jureconsultum existere posse. Jactis eum
in modum Sapientiæ fundamentis Juris studium
alacri animo aggressus est, & Excellentissimos Juris
Antistites, BEYERUM atque GRIBNE-
RUM, nec non Viros Consultissimos, BREN-
DELIVM, LEYSERVM QVE audivit, at-
que ita brevi tempore profecit, ut ad summos
in utroque Jure honores adspiraret. Nuper apud
Ordinem nostrum inter Juris Candidatos Nomen
professus ita se gesit, ut non indignus videretur, qui
tantos honores capefferet. Die Mercurii, DEO
volente, prodibit in publicum, & Præside Excel-
lentissimo Celeberrimoque Jureconsulto BEYERO
Dissertationem Inauguralem de *Jurisdictione Incom-
petentis Judicis in non subditos per Prorogationem fura-
data*, publice ventilandam proponet. Cui Actui so-
lenni ut Magnificus Academiæ Pro-Rector, Illu-
strissimus Comes, Per-Illustris Lib. Baro, & reliqui
Academiæ Proceres, ac Cives Nobilissimi inter-
esse ne graventur, nomine Amplissimi Ordinis
perofficiose rogo. Dabit is mecum sedulo dili-
genterque operam, ut nihil prætermittamus eorum,
quæ ad cultum, observantiam, & Studia nostra
mutuc declaranda pertinere videbuntur. P. P.

Vitembergæ DOM. PALMARVM

A. O. R. M D CCXII.

05 H 844

ULB Halle

3

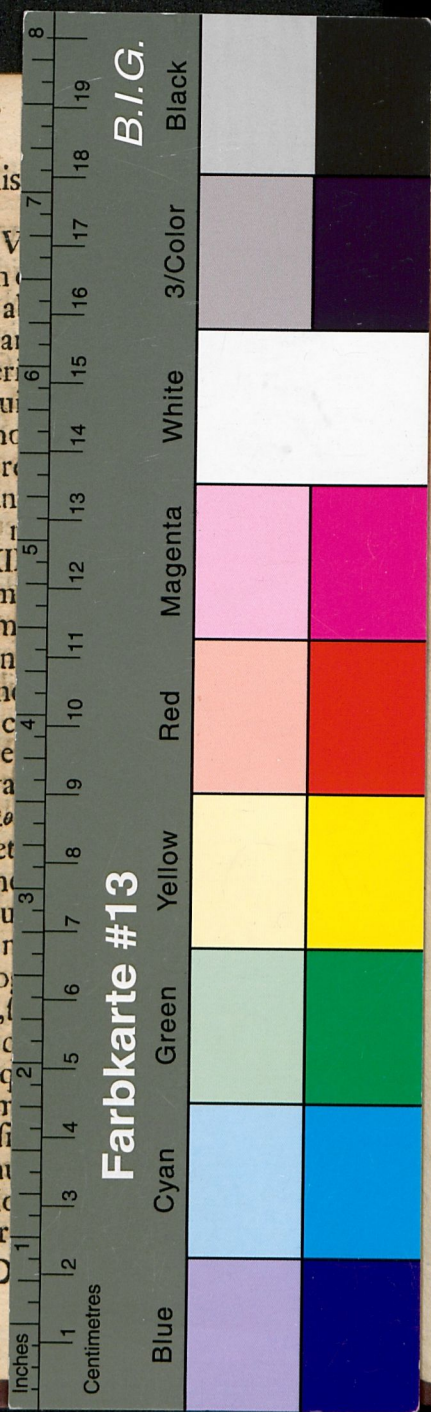
004 227 204

ORDINIS JURIDICI
IN
ACADEMIA VITENBERGENSI
p. t. DECANVS
JOH. BALTHASAR
WERNHER, D.

POTENTISSIMI POLONIARVM
REGIS ET ELECTORIS SAXONIAE CONSILIARIVS
AVLICVS, JURIS ANTECESSOR, CVRIAE PROVIN-
CIALIS SENATVS ECCLESIASTICI, ET COLLEGIO-
RVM JURIDICORVM, QVAE VITENBERGAE
SVNT, ASSESSOR.

LECTORI SALVTEM ET OFFICIA

VITENBERGAE,
LITERIS AVGVSTI KOBERSTEINII,